

Locuint'a Redactorului

si
Cancelari'a Redactiunii
e in
strat'a tragatorului [L3-
vossutza], Nr 5.

Scrisorile cefrancate nu se voru
primi decatu numai de la coorespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articolii trimisi si nepublicati se
voru arda.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literarju, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Presumeratiune:
Pre trei lune . . . 8 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intragu . . . 12 „ „ „
Pentru Roman'a:
pre a. intragu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru Inscriptiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taxa tim-
brala pentru fiecare publicati-
une separata. In loculu deschis
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 14. fauru, 1871.

Firulu electricu nu mai inceta d'a scapera pre tote dillele câte-va sciri privitorie la Roman'a. „Carlu se duce, Carlu remane“, era variantele de mai nainte. „Turcia concentredia pre fetiorii sei cei desculti la Siumla“, si era „Turcia nu concentredia“ sunt variantele mai tarde, cari se continua meru. Tote aceste sciri misteriose si enigmatice de unde vinu? Elle se fabrica la comandulu dlui Bismarcu. Elle coincide cu scirile despre capitulatiunea Parisului, cu aceste coincide apoi si scrisorea principelui Carlu. E bine, ce inasemna aceste fulgere d'in serinu? Sunt elle semne de furtuna imminente, seu numai focu artificiale? Ambele casuri sunt possibile. Inse care este mai probabile? Marturisimu ca nu potemu da respunsulu precisu. Enigm'a se va deslega mai tardu. Conferinti'a de la Londonu transformata in congressu european are se ni-o deslege, pana atunci campulu conieptureloru sta deschisu. Se combinamu.

Situatiunea Romaniei este forte critica, se dice fora a se dovedi. De unde provine crisea. Principele n'ar' poté domni, pentru ca constitutiunea tierii i léga manile, se afirma d'in tote partile si spre a se sprigni afirmatiunea se face provocare la scrisorea privata a principelui Carlu si la not'a diplomatica, ce d'insulu au adressatu poteriloru garanti. Daca Carlu I. prin scrisorile sale si mai vertosu prin cea diplomatica, necunoscuta inca, dar' carea numai singura pote avé valoare pentru noi, au vrutu se se intiellega, ca nu pote domni Roman'a truchiatu, tierra fora viitoriu, si ca nepotendu-si plini missiunea, mai vre a se retrage, — atunci lu pricepemu si scimu pre depina apretiuu intentiunile sale celle bune, cugetele sale celle subline. In asta privintia de si in pucine cuvinte, conformu cestiunii preadeficate, spuseramu parerile nostre in nr. tr. Daca marile poteri nu afla inca cu calle a plini asta data aspiratiunile Romaniloru si a domnitoriului lor, Carlu I. are se staruesca prin buna administratiune, prin rigurosa justitia, prin radicale reforme alle institutiunii publice, prin desceptarea consciintiei natiunale, prin deavoltarea ideei romanismului a pregati terrenulu, a grabi chiaru deslegarea dorita.

Era daca Carlu I. au datu a se intiellega ca nu pote domni ca domnu adeveratu constitutiunale, fora potere dictatoriale, prin lovirea constitutiunii, atunci se pune de sine intrebarea: cum a potutu domni pana acum? apoi cum pote natiunea se ajunga mai usioru la fericire si prosperare? prin libertate? seu prin absolutismu? Intrebări aceste-a, la cari usioru raspunde istori'a, raspunde spiretulu secululu, raspunde consciinti'a Romaniloru, destullu de desceptata spre acést'a. Nu ne vomu ocupá de acéta parte a cestiunii pentru ca noi am creditu si ni place a crede inca cumcá principele Carlu a venitu in Roman'a cu cugete curate de a plini una missiune inalta.

Altmintrea sta inse lucrulu, daca, prin perfide uneltiri alle diplomatiei, principele Carlu au fostu tramisu cu cugetulu rezervatu spre a ocupá unu postu forte insemnatu numai pana la plinirea missiunii temporarie. Atunci cestiunea devine forte grava pentru Roman'i si compromitetoria pentru person'a domnitoriului loru tempurariu. Ursit'a Hohenzollerniloru d'in lini'a suabica este d'a se sacrificá pentru interesele politice a le liniei regali, devenite prea potinte. Suveranitatea loru o sacrificara totu d'in asta cauza si pentru marirea Germaniei. Principele Antoniu de Hohenzollern Sigmaringen figura se ca ministru presedinte allu statulu prussianu considerandu-se nu ca membru allu dinastiei domnitorie, ci ca unu cetatianu de frunte allu statulu, va se dica: nou sacrificiu. Ore planulu lui Napoleone si Bismarcu de a tramite pre principele Carlu se ocupe tronulu Romaniei, fost'au adoptatu de parintele seu, carele si-dede invointi'a, numai d'in ambitiune? seu era pentru a face noiei sale patrie (Prussiei) unu servitiu importan-

te? precum se vede ca dupa ore care renitentia se indupleca in urma a-si dá invointi'a si la candidatur'a principelui creditariu, fiulu seu Leopoldu, de a ocupá tronulu Ispaniei, totu dupa planulu lui Napoleone si Bismarcu (Primu, ca allu treilea in compania, era mai multu unu instrumentu indemanateu), facundu era prin acellu sacrificiu, noue servitiu intereselor casei regale prussiane si prin ea Germaniei.

— La acesta intrebare va raspunde viitorulu si inca cellu mai de aproape. Daca agerulu si totodata astutulu barbatu de statu allu Prussiei, d. Bismarcu au infratu inca mai nainte de resbellulu franco-prussianu negociatiuni secrete cu Russi'a ori si cu Austri'a, fresce pre ruinele planuriloru croite mai nainte cu Napoleon III., negociatiuni diamentralu oppuse celoru de mai nainte, atunci principele Carlu are se face nou sacrificiu casei rudite, dar' vai! acestu sacrificiu involve totodata mari pericle pentru serman'a Romania, care l'a imbracisiatu cu caldura punendu intr'insulu sperantiele sale, viitorulu seu. Atunci virtutele sale private si sacrificiele personale aduse nesatielor ambitiuni alle casei regale cu carea este inruditu, potu se fie admirate, dar', colucrandu ellu in cu noscintia de cauza spre stricarea unei natiuni, carea l'a suitu pre tronulu ei, incredintiandu-i destinele sale, numele lui Carlu I., va fi intunecatu daca nu petatu in paginile istoriei. — Cátu de decadiuta ni s'ar' paré a fi starea Europei, moralitatea publica nu s'a stinsu inca cu totulu si nu credemu ca planurile infernale: de a impartí doi Tiari lumea civilizata, seu de a recompensá despoierea unui allu treilea prin corpulu, cellu de altmintrea inca restiguitu allu Romaniei, se pota reesi in secululu nostru de lumina. Daca domnitoriulu Romaniei nu are credintia in vitalitatea ei si in viitorulu romanismului, noi avemu si cu asta credintia vomu mori.

Cat. Cens.

Credemu a satisfice acceptarii lectoriloru nostri, daca venimu a li impartesi in totu cuprinsulu seu acea interesanta si memorabila scrisore carea, se dice, ca o ar' fi adressatu principele Romaniei catre unu amicu alu seu d'in Germani'a, si despre carea amu vorbitu si noi mai pre largu in numerulu precedentu alu diuariului nostru. Eta-o deci precum urmeza:

Onorable amice.

„Pre multu tempu am traganatu de a-ti dá vr'unu semnu de vietia d'in partea mea. Asiu dori inse, ca Dta se te affi numai odata in positiunea mea pentru ca se te convingi, catu este de impartitu tempulu de care dispunu intre lucrările si grigile de totu felulu.

„Sunt degiã aproape cinci ani de dile, de candu am cutezatu a me decide se ieu in man'a mea destinele acestei tieri, pre de una parte atátu de imbelsingata prin darurile naturei, ér' pre de alta parte atátu de seraca. Si daca privescu acestu intervalu, atátu de scurtu pentru vietia unui poporu, dar' atátu de lungu pentru vietia unui omu, care doresce progressarea, trebue se marturisescu, ca n'am fostu in stare se aducu multe tolose acestei frumoase tieri. Adese-ori me intreb: a cui este vin'a? Se fia ore vin'a mea, care n'am cunoscutu caracterulu poporului romanu, ori vin'a acestui poporu, care nece se lasa a fi condusu, nece intielege cum trebue se se conduca? Numerosele mele caletorie prin tote tienaturile ambeloru principate si desele mele relatiuni cu tote clasele societatii credu ca mi-au procuratu de ajunsu convictiunea, ca nu potu fi banuitu nece eu, nece poporulu ca atare; cu atátu mai gravu este inse vin'a acelor omeni, cari, nascuti in tieri, si-au arrogatu ocaruirea ei. Acesti omeni, cari mai tota cultura sociale si politica ce posedu si-au adus'o d'in strainetate, uitandu mai cu totulu individualitatea Patriei lor, cerea numai se aplice principele supte de pre unde au studiatu, imbracandu-le numai in ore-si cari forme utopice, dar' fara una judecata valabile pentru tier'a lor. Astu-feliu a devenitu nenorocita acéta tieri, care s'a affatu pusa totu-de-un'a sub presiunea cea mai aspra, trecundu de-odata de la regimulu despoticu de odinora la Constitutiunea cea mai liberala, precum nu mai are nice unu poporu in Europ'a.

„Dupa esperintiele cascã ate pana acum, socotu a dá acestei nenorociri o importantia cu atátu mai mare, ca Romanii nu se potu mandri cu virtutele cetatienesci prefiase de una guvernare quasi-republicana. Daca n'astu fi unprinsu eu atátu de tare in inim'a mea acéta maretia tieri, carei-a intre altfeliu de impregiurari s'ar' fi potatu promite viitorulu celu mai frumosu, asiu fi perdatu de multu rabdarea mea.

„Acuma facui una ultima incercare, ce pote me va areta ca omu fara iubire de tieri in ochii partideloru si inaltiloru conducatori de aice, nebagandu-i in sema si perdiendu pote chiar' si popularitatea mea. Dar' ar' fi fostu o calcare nepermissa a detoriei mele de a mai face in faci'a atátoru rele si de a lasá ca partidele se se joce cu viitorulu tierii fara voi'a ei. Este unu adeveru generale, ca toti acei-a, cari au curagiulu se spuna veritatea si se dea lucruriloru adeveratulu loru nume, remanu pre josu; acést'a o voi pati-o si eu, dar' cu acea deosebire, recunoscuta de mine cu multumire, ca am voi'a de a me reintorce la o vietia fara grigi, la fericirea cea mai frumoasa domestica in scump'a mea patria, a carei magnetu puternicu n'a incetatu nice odata de a me atrage spre sinulu ei, in orele grele ce am petrecutu.

„Totulu ce regretu este, ca bun'a mea vointia a fostu intielesa atátu de reu, incátu mi s'a resplatitu cu ingratiudine. Dar' acéta sorte o impartu cu cei mai multi maritori, prin urmare, voi se cum se me mangaiu in acéta privintia, si prin o petrecere placuta spirituale, mai alesu in societatea D-tale insufletitoria, voi uitá tote cele ca am induratu odinora, etc.“

CAROLU.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 10. febr., 1871.

Siedinti'a se deschide la 10 ore a. m., sub presidiulu ordinariu alu presiedintelui Paulu Somssich. — Dupa cetera si verificarea procesulu verbalu alu siedintiei precedente, presiedintele comunica, ca ministrulu-presiedinte incunoscintiea camer'a prin una epistola, cum-cá Majestatea Sa a incredintiatu pre ministrulu de comerci, Iosifu Szilávy, cu conducerea interimala a ministeriului de culte si instructiune publica. — Dupa ace'a pune pre biuroulu camerei una petitiune a stenografulu dietalu, dr. Geiz'a Wagner, prin carea renuncia la oficiulu seu de pana acum'a. — Se transmite comisiunii economice.

Ioanu Kiss interpelleza pre ministrulu comunicatiunei, daca are de cugetu a tinde ajutoriu d'in partea statulu celoru esundati in comitatulu Satulu-Mare? — Se va comunicá ministrulu concerninte.

La ordinea dilei urmeza desbaterea speciale a supr'a bugetulu ministrulu de justitia.

Sub titlulu 1, administrarea centrale, sunt preliminati 218,100 fl. Comisiunea financiaria propune reducerea acestei sume la 213,100 fl. Reducerile d'in cestiune se referescu mare parte la salariile si banii de cortelu ai oficialiloru. S'a creatu de nou unu postu pentru unu directoru de contabilitate, care se aproba si de comisiunea financiaria.

Iulu Györfy propune stergerea acestui nouu postu sistemisatu, era ministrulu Horváth apera necesitateu lui. La votare, fiindu drept'a in minoritate, postulu d'in cestiune se casseza, si titlulu 1 se voteza in suma de 210,800 fl.

Titlulu 2, despre administrarea justitiei, e preliminaru in suma de 2,414,100 fl. Cu privire la rubric'a prima, despre curtea de cassatiune, preliminaru cu 182,300 fl., comisiunea financiaria propune reducerea acestei sume la 169,600 fl. Stergerile d'in cestiune se motiveza prin reducerea salarielor si a baniloru de cortelu, sporit' de ministrulu justitiei, si prin nevotarea salarielor si baniloru de cortelu pentru 4 referinti ajutatori. — Dupa una discutune scurta, camer'a voteza rubric'a cestiunata cu reducerile comisiunei financiare.

Pentru rubric'a 2, despre tribunalulu supremu, sunt preliminati 386,900 fl. Comisiunea financiaria propune reducerea sumei susu indicate la 376,900 fl. Stergerile se referescu la sporirea baniloru de cortelu si la sum'a susceptu in bugetu pentru ajutorie si remuneratiuni. — Rubric'a se voteza conformu propunerei comisiunei financiare.

Rubric'a 3, despre tablele regesci, se voteza in suma de 740,100 fl.; pentru rubric'a 4, care trateza despre oficiulu procurorului generalu, se voteza 34,000 fl.; rubric'a 5, despre laboratoriuulu chemicu alu tierii, se voteza cu 5000 fl. cu acea observare, ca d'in acéta suma 3036 fl.

să se treacă în recerșțiile extraordinare ale bugetului; după-aceia se mai adoptă: rubrica 6, despre tribunalele districtuale mici, 51,670 fl.; rubrica 7, tribunalele districtuale de primă instanță, 175,000 fl.; rubrica 8, tribunalele montane districtuale, 28,900 fl.; rubrica 9, tribunalele de presă, 22,600 fl.; rubrica 10, judecătoriele și tribunalul suprem financiar, 46,800 fl.

Rubrica 11, despre tribunalele comitatense din Transilvania, e preliminară cu 571.400 fl.; comisiunea financiară nu propune nici una reducere.

Ladislav Tisză vorbește despre rapoartele din Transilvania, cari și acum sunt încă totuși excepționale. — B. Gabr. Kemény spune, că înainte de această prezentare unu proiect de conșluș, relativ la sporirea salariilor pentru judecătorii din Transilvania, invitându camera a-lu transpune comisiunei financiare pentru că se relatează a supralui, și raportul să se potă pertrată de-una-data cu această rubrica a bugetului. Rubrica e deși la ordinea dșlei, era comisiunea financiară nu și-a prezentat încă raportul. Dreptu-aceia oratorele propune, ca pertratarea rubricii din cestiune să se amâne, până candu comisiunea financiară va fi relatat în privința proiectului de conșluș indicat mai sus. — Se decide, și presedintele invita comisiunea financiară a delibără încă asta-di proiectul de conșluș din cestiune, și în ședința de mâine (11. febr.) să relateze în privința lui.

Ședința se încheia la 2 ore d. m.

Ședința de la 11. febr. 1871.

Presedintele Paulu Somssich deschide ședința de asta-di a camerei la 10 ore a. m. — După verificarea procesului verbal alu ședinței trecute, și după prezentarea mai multor petițiuni, cari se transmit comisiunei petiționare, presedintele cere autorizarea camerei d'a ordinară alege noua în cercul electoral din Bud'a, devenitu vacant prin morțea fericitului b. Eötvös. — Se acordă.

Ministrul financiaru, Carolu Kerkapoly, pune pre măs'a camerei creditul suplementariu pentru guvernul și provisorului fiumanu, precum și proiectul șpesselor necesare pentru edificările publice ce se voru execută în anul 1871. — Se voru tipări și tramite comisiunei financiare.

Ignatiu Hajdu prezintă camerei unu registru nouu despre petițiunile deliberate de comisiunea petiționară. — Se va tipări și distribui.

La ordinea dșlei urmează continuarea deșbaterei speciale asupra bugetului ministrului de justiția. — Rubrica 12, despre subvențiunea tribunaleloru din cetățile transilvane, se votează cu 69.500 fl., era rubrica 13, tribunalele urbariale de primă instanță din Transilvania, cu 94.400 fl.

Se pune în deșbaterea camerei titlulu 3 alu bugetului, despre carcerile țierei, preliminaru cu 812.300 fl. — Bel'a Máriássy prezintă unu proiect de conșluș relativ la organizarea temnițelor. Danilu Irányi, descriendu starea temnițelor cu colorele cele mai negre, prezintă urmatoriul proiect de conșluș: „Camera invita pre ministrul justiției a prezintă unu proiect de lege, după care — și până candu se voru introduce în sistemul carcerelor reformele correspondente recerșțiilor moderne — în carcerile statului și ale judecătoreșilor să se adopte astfelu de îmbunătățiri, cari de una parte să correspondă umanității și scopului pedepsei, era de alta parte să nu cauzeze șpese pre mari.”

După esplicările date de ministrul justiției, Danilu Irányi și-retrage proiectul, era Bel'a Máriássy recomandă de nouu propunerea sa spre primire.

Ședința se încheia la 2½ ore d. m.

Ședința de la 13. febr. 1871.

Ședința se deschide la 10 ore a. m., sub presiuliu ordinariu alu presedintelui Paulu Somssich. — După verificarea procesului verbal alu ședinței din urmă, presedintele comunica, că ministrul-presedinte încunoscintieze camera prin una epistolă, că Majestatea Sa a numitu pre c. Petru Pejacsévich ministru croatu-slavonu. (Aplauș în drept'a.)

Ministeriulu de interne aduce la cunoscintia camerei, că ministeriulu regescu de interne din Prusia cere în schimb totu actele dietei ungureșci pre sem'a bibliotecei ambelor camere prusești. — Se acordă.

După aceia se prezintă mai multe petițiuni, cari se transmit comisiunei petiționare. — Presidiulu tablei regesci din Pest'a cere permișiunea camerei d'a potă începe investigațiune contr'a deputatului Benjaminu Guthy, ca participante la casul criminal alu lui Adami. — Se transpune comisiunei de imunitate.

Paulu Ordódy pune pre biurulu camerei raporturile comisiunei financiare despre șocotelele finale de pre anul 1869 ale fondurilor publice administrate de ministrul cultelor, despre proiectul ministrului-presedinte relativ la sporirea fondului de dispozițiune și despre propunerea facută cu privire la imultirea salariilor pentru judecătorii judecătoreșii din Transilvania. — Raporturile se voru tipări și imparti.

La ordinea dșlei urmează deșbaterea specială a supralui

bugetului ministrului de justiția, și a numitu a supralui titlulu 3, și se votează pentru temnița pînă Muncaci 99.700 fl., pentru cea din Vatiu 167.500 fl., pentru cea din Leopoldstadt 147.500 fl., pentru Ilav'a 117.900 fl., Gherla 125.000 fl., Marianostră 41.900 fl. și pentru temnița din Aiudu 27.200 fl. După aceia titlulu 4, despre cărțile funduare, se votează cu 134.100 fl., și titlulu 5, despre pensii, cu 455.000 fl.

Se pune în deșbaterea camerei recerșțiile eștra-ordinare ale bugetului ministrului de justiția. Eștra-ordinariulu consistă din unu singuru titlu: „despartimentulu pentru codificatiune,” și e preliminaru cu 50.000 fl. — Comisiunea financiară propune a se votă numai 35.000 fl., cari se se inducă în bugetulu ministrului presedinte fiindu, că în venitoriulu despartimentulu pentru codificatiune va fi unu organu alu întregulu guvern.

Bela Perczel nu e multumitu cu propunerea comisiunei financiare; dreptu-aceia propune a se votă șum'a preliminară, și despartimentulu pentru codificare să se lase sub judecătoreșia ministrului de justiția.

Colom. Ghyczy prezintă unu proiect de conșluș, după care ministrul de justiția va avé să prezinte unu planu despre procederea, respective organizarea despartimentulu pentru codificare, și la casu candu camera va află planulu bunu, va votă cu placere această rubrica.

Eduardu Zsedényi pledăza în favorulu propunerii comisiunei financiare; Bela Máriássy se deșchiară contr'a votării rubricii din cestiune; Paulu Hofmann partinesce propunerea lui B. Perczel.

Presedintele, intrerupendu deșbaterea, aduce la cunoscintia camerei, că Majestatea Sa a radicațu pre Paulu Rajner din postulul său de ministru alu internelor, și a numitu în locul lui pre secretariulu de statu Vilhelmu Tóth, era pre profesorele Dr. Teodoru Pauler ministru de culte și instrucțiune publică.

După aceia ié cuventulu deputatulu Mircea B. Stănescu, și spune că nu e indelutitu cu activitatea comisiunei codificatorice. Oratorele se provoca la procedur'a civilă, în carea se dăce, că apartinetorii unei confesiuni nu potă fi citati la tribunale în șerbatorele lor, afara numai în casuri urgente. Inse dacă cine-va este citat, numai potă apellă. Oratorele vede în această nu numai unu contrast, ci și una vatemare a libertății confesiunale. (Vorbirea o vomu publică. Red.)

Greg. Simay se deșchiară pentru votarea preliminarului, era Ioanu Vidliczkay pentru propunerea deputatulu Colom. Ghyczy.

Ședința se radica la 2½ ore d. m.

Romanii

și

Constitutiunile Transilvaniei.

(Urmare.)*

Dăcemu defectu de forma legală, căci; a) colegiurile electorale, cari au alesu deputati, n'au fostu adunari electice în întieșlesulu legii; b) ele au pertractatu unu obiectu, care numai în urmă unei ordinațiuni dela guvern potă fi deșbatutu; é' ordinațiune dela guvern pentru alegerea deputatiloru anca nu se emanase. Prin urmăre, aci s'a calcatu legea, și anume art. XII. dela a. 1791., care la punctu 4. dăce: „ordo consultationum idem observabitur, qui quoad generalia regni comitia stabilitus est; obiecta que ordine sequenti assumenda erunt: a) ordinationes regiae vel guberniales pro consultatione, vel pro publicatione ad universitates mittendae.” Asia dar', acei deputati n'au fostu legalmente alesi, prin urmăre ei n'au potutu fi membri legali ai dietei, care se dăce că a decretatu „uniunea”; ei au fostu alesi fara ordinațiune dela guvern și înainte nu numai de emanarea dar' chiar' și de crearea decretulu convocatori. Comitatele erau în dreptu a staru la guvern conșiamarea dietei, dar' nici-de-cum nu potău fi în dreptu legalu de a anticipă consumarea actului de alege. „Status et ordines per regales literas medio Regii Gubernii convocabuntur” dăce art. X. dela a. 1791.; dar' „regales literae” anca nu erau emanate, prin urmăre ștaturile și ordurile anca nu erau convocate; fara convocare inse nime nu potă alege și cu atātu mai puțin a comparu.

În urmă a iesitu la 5. maiu 1848. și rescriptulu imperatescu pentru convocarea dietei. În acestu rescriptu, asemene ordinațiunei gubernatorelui, diu'a pentru ținerea dietei se defige pre 29. maiu, și locul ei urbe Clusiu. Apoi se enunera propozițiunile regesci, cari, și se spune ordinea, în care au de a se pertractă ele în dieta.

Și anume: prim'a propozițiune dăce: „mai înainte de ori-ce alta deșbatere, dieta amesuratu art. XX. din legea dela a. 1791., are a se ocupă cu alegerea cancelariulu de curte, care postu este vacantu;”

a două: „asemene are să se facă alegerea presedintelui la tabl'a regescă din Muresiu-Oșorheiu, care postu anca este vacantu;”

a trei: „în cătu pentru uniunea Transilvaniei cu Ungaria, are se urmeze o matura consultare după înșemnetatea

*) Vedi nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 și 12 ai „Fed.”

obiectulu, și cu privire la legile municipale existu, precum și la legalele raporturi între cele trei țini;”

a patru: „să se iea în deșbatere încetarea relatiilor urbariale pre langa o drépta deșdăunare a proprietorilor, și proiectulu de lege se se substerna astfelu, căi tarindu-lu, anca în decursulu acestei diete se se potă publică și pune în lucrare spre folosulu țieranilor;”

a cincea: „să se iea măsurile necesare pentru șutarea greutăților comuni fără distingere de persone;”

a șasea: „în cătu pentru romanii se facă lege, atātu despre drepturile lor de cetățiani, cătu și despre cele religioșe;”

a șapte: „se se facă proiecte de lege pentru libertatea presei, și împedecarea abuzurilor ei.”

Rescriptulu conșlude dăcundu: „se fitecuară aminte că propozițiunile se se pertracteze conformu articulu XI. dela a. 1791., cu cuviința, cum potă și buna ordine.”

Se înșemnamu aci îndată ceea ce dăce acestu articlu. Acestu articlu țiene că: „ordo pertractandorum negotiorum sequens est: 1. propositiones regiae cum connexis fors gnavaminibus vel postularis Statuum.” Éra ordinea șeu șer propozițiunilor regesci nici-odată nu se potă inverti; trebuia strictu observata.

Totu acestu articlu dăce că: „Comitiorum locus cellis eum in finem circumscribatur, ut intra illorum relictum nemo, nisi membra dietae admittantur, reliquis ex illud spatium pro auscultando in silentio admissum.”

Se înșemnamu totu aci și ceea ce dăce art. X. dela a. 1791.; acest-a țiene că: „negotia dietalia debite, et legali cum libertate pertractentur.”

Se intramă acum pre câte-va minute în redoutu din Clusiu, ca se vedemă cum s'a observatu, șeu mai bine cum nu s'a observatu acelu rescriptu și aceste prescripșionale legii, și apoi se remana constatatulu alu doile defecte legalu alu legii de uniune de la a. 1848.

După publicarea rescriptulu ce amu citatu mai sus, magiarii erau șelbatici în furia lor pentru ce „uniunea” nu s'a pusă primu ci tertio loco că propozițiune regescă de pertractatu în dieta, și amerinti înainte și chiar' la deșchiderea dietei, ca: „voru vedé care presedinte va cutediă se țiene această ordine a propozițiunilor regesci!” și voru vedé ei, cine va cuteză se pertracteze în acea dieta alta cestiune, decâtu numai și șiguru cestiunea uniunei! Diurnalele magiare nici n'au publicatu acelu rescriptu, căci dăceau că este revoltatoriu înșimă, și nu voiescu a creă Bruti pentru cancelari'a de curte!

Ce au facutu dar' îndată și chiar' la deșchiderea dietei?

Stradele Clusului erau cutrierate de bande ștrigatón „uniune șeu morțe”; înainte redoutulu și pre șub ferștile salei unde se țieneau ședințele, asemene multime ștrigete; port'a, pre șub porta, pre treptele ce duceau la sala, și sal'a chiar' indesată, gema de șbieratori „uniune șeu morțe”; pretotindene știndarde cu asemene inscripștiune.

Candă în sala, unu deputatu a cetitu rescriptulu regescu, la cetirea punctulu alu treile despre „uniune”, multimea, auditoriulu, care trebuia se asculte „in silentio”, eruptu în ștrigete „uniune șeu...”, și acestu refrenu țienea prin ușele și ferștrele deșchise ale salei la multime de pre strade. Se audiau și ștrigete împacientă ca: nu a trebe propozițiunea primă, nici a două, ci numai a trei! Unu altu deputatu magiaru, potă pentru că se linisceșă ț multulu, în realitate inse cu alta intențiune dăce: ca e nu mai gresiela de péna, ca „uniunea” s'a pusă tertio loco.

Dar' candă unu altu deputatu a voită se vorbésca la ordinea propozițiunilor regesci, multimea țună: „uniune” și candă deputati șasi cerura că rescriptulu se se deșbată mai antăiu în șectiuni după șulu legalu de péne acum, e asiă se potă studiă cestiunea și se potă vorbi în cunoscintia de causa — multimea urlă: „uniune!”; și candă unu deputatu de nascere romanu a cerutu articulare nativă romane — multimea șbieră: „uniune!”; și candă deputatu șeu pretindeau că înainte de pertractarea „uniunei” să se delibere a supralui gravaminelor șecnilor — mass'a auditoriloru totu-de-un'a și de atâte-ori șbieră „uniune!” — În urmă, candă unu altu deputatu cerea că se șe enuncie „uniune neconditionată” și numai de cătu; și candă unu altu deputatu vorbi cu o patimă, inversiunare, și infruntare a supralui șasilor și romanilor — multimea repetiă refrenulu șeu fatalu: — și atunci, în aceste momente, în aceste impregiurari, s'a decisu „uniunea”, căci ștrigendu multimea fălfăindu ștégurile, fluturându șeleriele, batându în palmi și zuruindu șabiele, a ștrigatu că din trăsnetu „uniune uniune șeu morțe.”

Și atunci, în acestu momentu turburatori și amerintatoriu, unu deputatu magiaru, uitandu șide demnitatea șă dematuru (!) legislatoru, a șaritu la ferșta șalei ce țienea la strada, și de-acolo a șbieratu la multimea undulante pre strade: „uniunea e facută!” și multimea atātu în șă cătu și afara pre trepte, pre șub porta, pre strade, de na a eruptu în refrenulu fără în cetare de „uniune, uniune!” și totu atunci, în acelu momentu de frenesia șelbatică, un

altu deputatu magiaru sare in midiloculu salei, alérga la buroulu presiedintelui, si implanta acolo unu stindardu magiaru cu inscripțiunea „uniune”. Sgomotulu érá infricosiatu — si acum nu se mai sciá cari sunt deputatii, care este auditoriulu, unde incepe si unde termina recintulu între care „nemo, nisi membra dietae admittantur”? Erá unu chaosu, unu sbieretu, o turba — si diet'a nici la inceputu, cu atátu mai putínu acumu potea se semene a sala de consultare matura si libera; erá o nundine viforósa, o imbulzélá, unu mersu si unu venitu innecatu, si típete continue. Multímea de pre strade strígá se véda pre deputatulu sasu Schmid, si pre episcopulu romanu Lemeni; si-i luara d'in sala, si-i dusera in spate la port'a redoutului inaintea tumultului sbieratoria, si le pusera in mana stindardu magiaru cu inscripțiunea magiara „Unio vagy halál” (uniune séu mórte); si bietii beirani cu mórtea asupr'a capului lor, au trebuitu se vorbésca la turb'a furibunda dupa placulu ei. Deputatii toti, staturile si ordurile, au paresitu sal'a; multímea dupa ei cu stindardele ce le luasera d'in sala si siedinti'a s'a redicatu . . .

Si „uniunea” astfelu s'a facutu; ea astfelu s'a proclamatu; astfelu s'a enunціatu.

Tóte cu ochii mei le-am vediutu; tóte cu urechile mele le-amu audítu; juru pre ele.

(Va urmá.)

Fagarasiu, 31. ianuaru 1871.

Domnule Redactoru!

Corespondintele d-tale de aici, in numerulu 5 alu „Federatiunei”, a publicatu unu articlu sub titulu „D'in cronic'a Fagarasiului.” Primele trei obiecte: „Casin'a romana, sub-comitetulu si capitanulu nou” le infacisiez publicu ni pre avaru si pre superficialu, ca-si cum i-ar' fi sécatu tota abundanti'a de frase si cuvinte d'in arsenalulu advocatiále, si in locu de a face lumina, conduce publiculu cetitoru printr'unu labirintu negru ca noptea.

Credíendu, cá diurnalistic'a nostra romana trebue sé fia imparțiale in obiecte de importanti'a acestoru-a, si candu se aducu in jocu persone, ale caroru vietia privata si publica nu s'a mai maculatu prin nece una péta, mi iéu cutezare a vi cere unu locu in colonele „Federatiunei”, pentru ca sé reversu ore-si care lumina a supr'a labirintului creatu de anonimulu ascunsu sub speciosulu nume istoricu. — Ci la obiectu. Anonimulu díce: „este unu anu si diumetate, de candu cu mari greutáti s'a reinfintiatu d'in nou in Fagarasiu casin'a romana, care adormise cu totulu de vre-o cáti-va ani. — Ide'a fundamentale a reinfintiarei ei erá una necesitate sentita in Fagarasiu, ca inteliginti'a romana sé aiba intalnire mai adese ori spre a se asociá in cugete si uniformá in pareri. Indiferentismulu nu ne-a lasatu nece casin'a nostra naturale neatacata, si asié adormi in Domnulu d'in caus'a de neparticipare, ca cu cáte-va díle mai tardíu sé reinvia d'in nou, inse intr'unu corpu si spiritu ungurescu.” (! !)

Frumose idee si expresiuni demue de a se suscrie de tota sufarea romanescá, si daca in obiectulu, la care s'au aplicatu, nu me potu asociá si eu acelu-a, caus'a e, cá etatea me sílesce a descinde d'in regiunile cele lucide ale poesiei la trist'a realitate prosaica, si asié putienele frase si cuvinte, de cari mi s'a facutu parte a dispune, le voiu intrébuitiá spre a spune adevérulu, pentru cá elu este lumin'a.

Una mare parte d'in inteliginti'a romana de a ci a fostu la inceputu insufletita pentru reinvierea casinei romane, si in sperare, cá acestu caracteru alu ei nu se va alterá, cugetele si parerile prin des'a coatingere se voru lamuri, au si sacrificatu in totu anulu cáte 12 fl. v. a. spre sustinerea ei. Inse acésta insufletire naturalmente a trebuitu sé scadia d'in dí in dí dupa-ce administratiunea ei interna si esterna a fostu forte negleasa. Puneti, domnulu méu, man'a pre anima, si raspunde-mi fára de síovaire la intrebarea: merita nume de casina romanescá unde se aflá 4—5 diurnale nemtiesci, si numai unu diurnalu propriu romanescu, care inca veniá fórtu neregulatu, pentru pedecedele cunoscutu in comerciulu literariu cu Romani'a? Localitatele unei casine trebue sé aiba astu-feliu despartimente, ca cei ce vréu a cetí sé nu fia bombardati in continuu de cetele jocatoriloru de cárti si a biliardistiloru, si apoi demintiesce de poti cá n'a fostu acésta fidel'a imagine a casinei nostre. Despre a dou'a si cea d'in urma localitate a casinei nu mai vorbescu, cá-ci ea erá unu adevératu scandalu. — Toti membrii casinei potu sé marturisésca de voru vré, cá, pre cátu tempu nu eram departatu d'in Fagarasiu in afacerile mele oficiale, am cercetatu acea casina regulatu, si totu-si, minune, nu fui atátu de norocosu, ca sé fiu macaru unadata facia la facerea socotelorulu.

Articulu corespondintelui me ar' indreptatí sé aducu inainte si motivele, cari in specia m'au silitu a parasí casin'a botezata romana inainte de inchaiarea anului, inse de asta data le voiu trece cu vederea, pentru cá me temu cá voiu reversá pré trista lumina a supr'a mediu-loceloru, cu cari capeteniele casinei voiau realizarea ideei fundamentale de a ne uniformá in pareri si cugete, ba a-si poté sé producu chiaru si mustrare unui barbatu destinsu, cá-ci m'a autorisatu sé o cetescu fára crutiare tenerei nostre inteli-

gentie, carea in excesulu séu de zelu incepuse a trece marginele cuvenintiei, dar' voiu fi indulgínte si de astadata, pentru-cá numai pre asta cale cugetu sé se ajunga seopulu, carele este indreptarea. Asié dar' e evidente, cá casin'a romana d'in Fagarasiu nu s'a surpatu d'in indiferentismu, ci d'in causele aretate.

Casin'a civica de aici — la care partecipa intregu corpulu oficiriloru garnisoniei, sasii, ungerii si romanii afara de corespondintele — a prenumeratu tote diurnalele romanesci d'in Austro-Ungari'a, ba si doue d'in Romani'a d'intre cele mai bune si latite, prin urmare, cine sé nu veda, cá expresiunea, prin care díce, cá casin'a romana a reinviatu intru unu corpu si spiritu ungurescu, este neesacta, ba chiaru injuriosa?

Acum sé trecu la alu doile obiectu, la „sub-comitetu”, si ca presiedintele acestui-a sé me incercu a-i dá unu respunsu scurtu, dar' precisu.

In 28. martiu 1870, la inítfativ'a mea s'a tienutu in Fagarasiu una adunare de 120 insi, parte d'in acestu districtu, parte d'in Scaunele Cincului si Cohalmului. — In acésta s'a alesu si constítitu subcomitetulu, s'a impartítu regulamentulu pre la membri, ca sé-lu studieze si latesca in tienuturile caroru-a apartíenu — s'au facutu 31 membri ajutatori si unulu ordinariu, prin urmare, au incursu 36 fl. v. a. In primele díle ale lunei lui iuniu, prin unu apelu facutu in „Gazet'a Transilvaniei” am conchiamatu a dou'a adunare generala, care a sucesu pre cátu se pote de reu, si caus'a a fostu, cá numítulu diurnu se prenumérá ca tote cele-l-alte diurnale romane in putiene esemplarie in acestu districtu, si acésta impregiurare fiindu cunoscuta on. membri ai sub-comitetului, ca cei ce in calitatea d-loru de advocati si oficiali superiori dispunu de una multíme de scrietori, nu au luatú asupr'a-li in siedinti'a precedinte a dispune sé se decopieze acelu apelu de cáte-va orduri in esemplariele recerute, si asié am fostu nevoitu a formá agenturele comunali in districtulu Fagarasiului cu ajutoriulu membriloru comitetului districtuale, ce fusese conchiamatu cu una dí mai tardíu. Totu-una-data s'a provocatu de repetite ori parintele Mandocea d'in Cincu, secretariulu Banuti, protopopulu Iosifu si Popescu d'in Scaunulu Cohalmului (Rupei), ca sé formeze agenturele comunale in numitele párti. — In 11. novemvre, spre a pune in vietia agenturele degiá formate, s'a tramisu in 10—12 párti precum si dloru judi procesuali d'in districtu urmatoriulu apelu: „Domnule! Fára indoieia ai cunoscutia, cá asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu in adunarea generala, ce a tienutu in ver'a anului 1869 la Sioncut'a-Mare, vediendu cá mediu-locele sale desponibile pentru a respandí carte si lumina între romani sunt multu mai nesuficiente, de cátu sé pota corespunde, sé pota urmari si ajunge scopulu ce si-a prefíptu — luminarea neamului romanescu in mai mare mesura de cátu pana acum — a otarítu sé se infintieze comitete filiali in despartimentele asociatiunei, prin cari apoi, punendu-se in vietia agenture in tote satele, sé castige asociatiunea noi membri ordinari si ajutatori, si dela acésti-a sé incurga in fondulu asociatiunei noue ajutorie pecuniarie. Ti-aduci aminte, cá inteliginti'a romana d'in districtulu Fagarasiului, scaunulu Rupei si alu Cincului, tienendu in acéstu sensu adunarea sa generala in 28. martiu, a alesu sub-comitetulu d'in cestiune si pre subscrísulu de directoru alu lui. Acestu sub-comitetu in un'a d'in siedintiele sale, tienuta la 6. iuniu, a formatu agenturele in cercatu domnei-tale dupa cum se areta sub lit. A. Deci te provocámu, domnule, sé binevoiesci a tiené una adunare generala in tractulu d-tale in diu'a cea mai de aproape si binevenita, si sé pui in vietia agenturele satesci. Daca nu-ti va succede ca personalulu indicatu, binevoiesce a primí dela noi cea mai deplina impoterire in acéstu obiectu alegundu altu personalu, numai si numai sé potemu face trebele asociatiunei nostre spre general'a fericire a romaniloru.

Asteptámu respunsu, semne de vietia si activitate barbatiesca.”

Dupa acéstea d. corespondinte, purcedíendu d'in sententi'a pronunціata de unu mare romanu: „Vai de acea natiune a carei sorte este pusa in man'a unui individu,” mi iéu voia a reflectá, cá dta comiti una mare nedreptate, dandu d'in máne si pitioru si sfarmandu-te la mesa, pentru-cá treb'a asociatiunei nu merge pre sarite. Inainte de a fi esítu in faci'a publicului cu insinuári fára de cale si provenite d'in pasiuni, trebuiá sé consideri cá eu mai am si unu altu oficiu destulu de oneratu pre care nu-lu potu neglege, pentru-ca singuru sé facu tote, érá d-vostra nimica, afara de critica, ce dieu adese-ori vi-ar' fi potutu remané in condeiu. Vréi prosperarea fondului asociatiunei? mediu-locele nu sunt multímea protocoeloru sub-comitetului, ci fia-care membru alu acestui-a trebue sé fia determinatu a esi in comune, acolo a vorbí si a insufletí pre omeni pentru scopurile asociatiunei. Asié si numai asié se pote face ce-va. Acésta e convictiunea mea.

La obiectulu alu treile cáte-va reflexiuni. Ingrigirea inteligintiiei districtuale facia cu pasii necompetenti ai unoru magiari d'in Fagarasiu, relativi la unu capitanu nou in person'a secuului cunoscutu, n'a fostu lipsita de totu fundamentalu, cá-ci de unu anu si diumetate ni se prepará acésta lovitura. Mesurile luate de inteliginti'a de aici au emanatu d'in motive principali, érá nu personali cátra dlu capitanu

actualu, cá-ci in situatiunea presenta ar' fi ridicula a face demonstratiuni de natur'a acestoru-a.

I. Antonelli.
vicariu.

Romani'a.

Adunarea deputatorulu.

Siedinti'a de la 20. ian. 1871.

Siedinti'a se deschide la una ora d. m. sub presiedinti'a dlui G. Costaforu, presiedinte. Aprobandu-se sumariulu siedintiei precedinte, se citescu comunicatele. — D. G. Hasnasiu, deputatulu coleg. III d'in Botosiani demisiuneza prin telegrama, cá-ci a imbetranita pre bancele adunárii si uréza camerei succesu si concordia.

Dupa una discutiune mai lunga se pune la votu demisiunea dlui Hasnasiu si se respinge, acordandu-i-se congediu. — Dupa esplicárele biuroului, se proclama vacantu colegiulu de deputatu alu dlui Ionu Sturza.

D. Agarici întreba pre d. ministru de finacie daca sustiene proiectulu de lege presintatu de fostulu guvern, privitoru la modificarea legii de perceptiune, care inse pórtá numele de lege pentru darea generala. Daca lu va sustiné roga adunarea a-lu cercetá de urgentia. — D. Sturza, ministru de finacie, declara cá-si va spune opiniunea in sinulu comitatului delegatorulu.

D. V. Holbanu cere ca proiectulu de lege pentru modificarea consiliiloru judetiene, inscriu la ordinea dílei si studiatu de fost'a camera, sé se tramita d'in nou la sectiunile actualiei camere, spre a se cunosce aprífundatu si de acésta camera si apoi sé se puna la ordinea dílei. — Dupa esplicárele date de d. Suciú si Codrescu, intru sustinerea cererii dlui Holbanu, camer'a adopta tramitarea proiectului de lege d'in nou la sectiune.

D. G. Sefendache anuncia una interpelare guvernului. In faci'a situatiunii radicate de Rusi'a, prin denunciarea tratatului de la 1856, întreba pre guvern: care-i sunt ideele politice in privinti'a acestei cestiuni si daca are de cugetu a numí unu delegatu alu séu la conferinti'a de la Londr'a. — D. Ionu Ghica, primu-ministru, raspunde cá nu scie cá tratatulu pote fi modificatu de cátu de pótrile semnatarie; cátu despre ideele politice ale guvernului, elu nu dorese de cátu statu-quo de pana acum.

D. Nicolae Fleva aréta, cá sunt pendinte doue cestiuni grave, ace'a pentru concessiunea Strusberg si a bugetulu, care nu sunt terminate, d'in caus'a greutáti lor. Comisiunea cestiunii Strusberg lucr'za ore întregu ca sé-si faca detori'a. Crede, prin urmare, cá e bine ca camer'a sé-si mai améne 2 díle siedintele publice, pana se voru fini acele grave lucrári. — C. Codrescu indica, cá comisiunea pentru cestiunea Strusberg a decisu a lucrá sér'a, spre a-si finí lucrárele, deci siedintele publice nu potu suferi. — Se pune la votu propunerea dlui N. Fleva d'a se trece in sectiuni pentru 2 díle, si se respinge.

D. Candiano-Popescu anuncia una interpelare dlui ministru de interne, privitoru la anchet'a numita sé cerceteze cestiunea consiliului comunale d'in Ploiesci, despre a carui alegere prefectulu a declaratú cá e produsu alu fraudei. Ce opiniune si-a formatu d. ministru d'in lucrárele anchetei si a petitiunii alegatoriloru d'in Ploiesci?

D. primu-ministru, Ionu Ghica, aréta cá, vennidu la ministeriu, a gasitu consiliulu formatu si una petitiune a Ploiesceniloru, adíeundu cá alegerea e fraudulosa. S'a numitu una ancheta, si procurorele d'in acea ancheta a constatatu grave acusári in contr'a unoru functionari si s'au luatú mesure a se tramite jusitfei. Cátu despre disolverea consiliului comunale, nu pote afirmá de acum terminulu disolverii séu nedisolverii lui.

D. I. Vacarescu întreba pre d. ministru de resbelu care e caus'a ce l'a facutu sé deroge de la regulamentulu militar, care cere transferarea unui oficieru d'intr'unu corpu la altulu, candu e datu judecáti. Asemenea casu a fostu si cu capitanulu Dascalescu, pana adi la Galati, care cu tote astea s'a mutatú totu la comand'a sa d'antáiu, unde a produsu mare frica cátra gradele inferioare ce depusesera in contr'a dlui.

D. ministru de resbelu, Colonelu Pencovic, aréta cá cele spuse de d. Vacarescu nu sunt adevérate.

D. Gheorghiu, in cestiune de regulamentu, sustiene a se procede imediatu la cea ce Camer'a a otarítu, cestiunea financiaria, fára a se mai permite discusiunea de interpelári. — Dupa esplicárele biuroului, D. P. Gradistenu desvolta interpelarea d-sale pentru disolverea consiliului comunale d'in Bucuresci.

D-sa citeste art. 64—66 d'in legea consiliiloru comunale. Presiedintele amintesce, cá adunarea a decisu ca la ordinea dílei sé se puna cestiunea financiaria. I-a acordau cuventulu credíendu cá va anuncia una noua interpelare.

Dupa insistintiele dlui Gradistenu d'a si-desvoltá interpelarea, dsa continua a aréta cá atunci, candu unu consiliulu comunale se abate de la detoria, delibera afara d'in limitele sale, ministeriulu nu trebuie sé-lu disolve, ci sé-si faca avertismentele prevedute de art. 64 si 65 d'in lege, si tocmai in urma guvernulu lu pote disolve. In privinti'a consiliului comunale, nu s'au luatú mesurele prevedute in art. 64 si 65 si elu n'a fostu nici in casulu art. 66, cá

adeca să fi făcutu acte de natura a turburá ordinea publica. Ca consiliaru la comuna, dsa aréta că ministeriulu a refusat aprobara bugetului consiliului, ca vitiosu, si cu observări că se trecuse in elu sorginti extraordinari ca venituri ordinare. Consiliulu profita de observările ministrului si tramite aprobării ministrului unu bugetu in regula. S'a mai dísu că primariulu însu-si demisiunase si că elu stigmatizase consiliului contunale. Sè nít se introduce asemenea sistem. Ca unu consiliu comunale să fia disolvatu pentru că primariulu si-dà demisiunea, ar' fi a-lu pune la discutinea guvernului. S'a mai dísu că consiliulu comunale d'in Bucuresci erá alesu prin fraude. Si acésta objectione e periculosa si pote duce la consecintie fatale. Terminandu, nu face una motiune, ci repeta numai vorbele dlui N. Ionescu, că una disolutiune nemotivata este condamnabile, că ea are scopuri aseunse pentru alegerile politice, că bas'a reprezentatiunii nationale este reprezentatiunea comunale.

D. Ionu Ghica] ministru de interne aduce aminte cum camera mai de una-di se ocupà cu consiliile comunale si cum camera doresce ca legea să fia respectata. Existe una vitiu originala, „că n'a fostu libertate in alegerile comunale,“ si acésta aduce fapte ca cele de pàna aci, ca capitala să nu fia reprezentata in camera. Cătu nespre apărării, d-se a creditu bine a disolve consiliulu chiaru in interesulu fostiloru consiliari: va convocá cetatiunii bucuresceni, cari mai a-lalta-ieri au doveditu că mergu cu placere la vót in libertate. Va lasá alegerile libere, si acésta va ajutá dlui P. Gradistenu, care are atát'a popularitate in capitala (risete) si!.. va dobandí 4—5 mii de voturi (risete aplause).

D. P. Gradistenu: Nu mai ièu cuventulu!

D. N. Ionescu constata, că d. P. Gradistenu e multumitu cu respunsulu dlui ministru. N'are ce mai díce. Va díce inse ce-va in privinti'a legalitáti. Nimene n'a cugetat, că d. ministru va calcá legea cu disolverea consiliiloru comunale. Inse intrarea in legalitate se face pre una porta mare, si, candu declaràm că intràm in legalitate, nu potemu să ne oprimu a nu cere disolverea cutarui séu cutarui consiliu, productú alu fraudei si alu violintiei. Noi trebuie să tenemu că se se aduca la comune adeveratii reprezentanti ai cetatiuniloru, si atunci numai să ceremu ca asemenea consilie să nu se disolve. Si deficitele si detoriile flotante de care ne plangemu au provenitu de candu n'amú mai avutu libertate in consiliile comunale, judetiene, parlamentarie! Terminandu, opina a se trece puru si simplu la ordinea dílei.

Dupa una desbatere lunga si forte viua, se cere inchiderea discutiei, si punendu-se la vota, se primesce.

D. Primu-ministru citește mesagiile prin cari se tramitu camerei proiectele de legi pentru intrunirea mai multoru comune d'in diferite districte. — Siedinti'a se radica la 5 ore ser'a.

Siedinti'a de la 21. ian. 1871.

Duda cetirea acteloru ordinare, presedintele anuncia că Prè S. Sa mitropolitulu Moldovei a fostu victim'a unui odiosu atentatu, d'in care inse a scapatu cu vietia. — D. G. Adrianu areta, că atentatorulu e unulu d'in membrii besericeii crestine si opina a se exprime Prè S. Sale felicitările camerei pentru scaparea díleloru S. Sale. — Adunarea adopta a se face una adresa in sensulu acestu-a.

Presedintele areta, că comisiunea bugetaria nu si-a inaintatu lucrările, comisiunea financiaria n'a terminatu inca legea pentru darea generale, si comitatele delegatiloru nu s'au intrunitu inca. Roga dar' adunarea a trece in sectiuni. Siedinti'a se radica la una ora si diumetate d. m.

Estrasu d'in „Romanulu.“

VARIETATI.

*(Foi'a officiale „Buda-Pesti Közlöny“) publica in numerulu său de dominica, 12. sauru, mai multe autografe regesci, prin cari Maiest. Sa radica pre P. Rajner d'in postulu său de ministru alu interneloru, si in loculu lui denumesce pre secretariulu de statulu Vilhelmu Tóth; ér' in loculu defunctulu br. Eötvös, fostu ministru de culte si instructiune publica, denumesce pre professorulu de la facultatea juridica pestana, Dr. Teodoru Pauler; si, in fine, in loculu lui Bedekovicu, fostu ministru croatu fara portfoliu la guvernulu centralu d'in Bud'a-Pest'a, ér' acum Banu alu Croatiei, denumesce pre c. Pejacevicu.

*(Cetimu in „Informatiunile“) d'in Bucuresci armatoria scire imbucuratoria: Prin decretulu Nr. 208, Statutele societáti de asigurare reciproca „Transilvania“ se aproba astu-feliu precum sunt incuviintiate de guvernulu austro-ungurescu, si se autorizeza stabilirea ei in tiera sub directiunea dlui Elia Macelariu, agentulu generale alu societáti pentru Romania.

*(Multiumita publica.) Subsemnatulu sítiene de detorintia a exprime adunca multiumita cătra prèdemnii domni, cari i succusera cu ajutorie banali pentru a-si poté finí cursulu studiiloru gimnasiali, si anume:

Revrndss. DD. Macedonu Popu, prepositu, 1 fl., Ioane Anderco, canonicu, 1 fl. 50 cr., Gulovich, can. 1 fl., St. Biltiu, can. 1 fl., Szodoro, can. 50 cr., On. DD. Nicolau Moldovanu, 1 fl., Ivascu, 1 fl., Damianu 1 fl., Huza, secret. consist. 1 fl., Cartice, 1 fl., Munteanu 1 fl., Nemesiu 1 fl., dr. Vas. Popu, 1 fl., Popu Zapartianu 50 cr. — Naseudu, 5 februaru 1871. — Gregoriu Balintu d'in Marmaf'a, stud. de cl. VIII.

*(Unadeposiatelegrafica) d'in Pest'a cătra dinariulu „Tagespr.“ d'in Vien'a díce, că principele Romaniei a adressatu prin consulatulu ostrungurescu una scrisore de condolentia cătra c. Iuliu Andrassy, pentru perderea baronului Eötvös.

*(La finea lunei) lui septembre, armatele germane facussera prizonieri 3577 officieri si 123.700 soldati francesi, toti neraniti. Luassera la acea-si data 2100 de tunuri si 56 steguri. In cursulu celoru doue luni octombre si novembre, cifrele aceste-a s'au maritu la 10.067 officieri, 303.842 prizonieri; 4.140 de tunuri, intre cari 170 mitrailese si 112 steguri. Numerulu totalu alu prizonieriloru se imparte astu-felu: capitularea Sedanului, 3.289 officieri si 104.750 soldati; predarea cetátiloru Laonu, Toul si Strassburg 288 officieri si 18.960 soldati; — capitularea Metzului, 6000 officieri si 150.000 soldati (afara ge 22.000 bolnavi si raniti); predarea cetátiloru Schlettstadt 2.400; Neuf-Brisac 5000; Soissons 4000; Verdun 4000; — prizonieri facuti inaintea Parisului, 3500; de corpulu lui Werder 1500; in fine aproape 500 officieri si 7700 soldati insanosati d'in diferite spitaluri. . . . La Sedan s'au luat 815 trasure de munitiuni, 54 de afete, mai multu de 100 chesone, 355 trasure de trenu, 61 forje de campanie, 57.000 de pusci, 2800 sabie de cavaleria, 900 mii cartusie de infanteria, 60.000 obuse pline, 50 mii ghiulele, granate si cutie cu mitrailese; — la Metz 1400 afete, 1000 chesone, 2000 pusce, 280.000 chilogramme de pravu; mai multe cetati mici au datu asemenea unu materialu de resboiu destulu de insemnatu; astu-felu in Schlettstadt s'au gasitu 120 afete, 6000 pusce, 600 tonne de pravu, s. c. l.

„Inf. de Galati.“

Contribuiri

facute in favorulu dlui Ionu Porutiu, prizonieru politicu in Vatiu, prin staruint'a dlui Alesandru P. Lemeni, preutu in Crasn'a Selagiului:

Alesandru Lemeni, 2 fl.; Vasiliu Mariucasiu, parocu in Pria, 1 fl.; Andreiu Cosm'a, 2 fl.; Ionu Hamvai, espeditoru postale, 40 cr.; Lazaru Petruca, parocu in Sigu, 1 fl.; Ionu Popu, notariu in Ciseriu, 3 fl.; Vasiliu Popu, notariu in Banisioru, 1 fl.; Petru Cucu, notariu in Fizesiu, 1 fl.; Mihaiu Venteru, notariu in Sigu, 1 fl.; Ionu Ilesiu, parocu in Fizesiu, 1 fl.; Teodoru Nichi, parocu in Ciseriu, 1 fl.; Teodoru Popu, cantore in Ciseriu, 1 fl.; Teodoru Popu, cantore in Boianu, 1 fl.; Ionu Cirle, fauru in Boianu, 1 fl.; Dsior'a Veronic'a Marincasiu 1 fl.; Georgiu Maioru, jude cere. in Crasn'a, 2 fl.; Teodoru Gordanu, proprietariu in Ciseriu, 1 fl.; Nichita Liscanu, invetiatoriu in Ciseriu, 1 fl. Sum'a: 22 fl. 40 cr. v. a.

Sciri electrice.

Londonu, 10. febr. „Times“ anuncia că, pentru stergerea stipulatiunii relative la neutralizarea Marei-Negre, poterile signatarie au redatu Portei dreptulu de a concede séu oprí intrarea náieloru de resbelu straine in Bosforu si Dardanelle, si cu acésta, misiunea conferintiei s'ar' fi finitu.

Constantinopolea, 10. febr. Se sustiene inca faim'a, că reprezentantele serbescu ar' fi datu marelui viziru unu memorandu despre annectarea Bosniei si a Erzegovinei la Serbi'a.

Londonu, 10. febr. Scirile parisiane comunica că alegerea s'a intemplatu in linisce. Se afirma că s'aru fi alesu Victoru Hugo, Thiers, Ludovicu Blanc si Delescure — Prolungarea armistitiului se díce a fi fapta complinita. — Generalulu Chancy a sositu aici. — Desdaunarea de resbelu ce o pretindu prusii va face probabilminte trei miliarde franci. Se crede că in conventiunea de pace s'a susceptu una noua conventiune comerciala germana-francesa. In Alsaf'a au reesitu invingatori republicanii moderati. — Gambetta si Favre sunt realesi.

Brussell'a, 10. febr. Se afirma, că Thiers ar' stá in fruntea unei fractiuni a partitei orleanistice, carea voiesce să ofera coron'a Franciei regelui d'in Belgi'a.

Toulouse, 10. febr. S'au alesu Gotien, Arnoult, Paulu Remusat, Humpert si Pioupere de Laffus. De totu s'au alesu 6 legitimisti, 2 orleanisti si 10 republicai.

Brussell'a, 11. febr. Institutele francesse de creditu se tienu in crisa mai bine decâtu cum se credeá.

Bordeaux, 11. febr. Resultatulu alegeriloru in 27 de departemente, d'intre cari 23 sunt ocupate de inamicu, nu seseie inca. Thiers e alesu pàna acum'a in 18 departeminte, Trochu in siepte locuri, Changarnier in patru Gambetta in Marseille, Alger si Oran, Jules Favre in departementele Rhone si Ain.

Londonu, 11. febr. Guvernulu va propune sporirea starei efective a armatei cu 19.980 fetiori si inmultirea bugetului armatei cu 2.886.700 pundi sterlingu.

Bucuresci, 11. febr. Camera a decisu să tramita parlamentulu italianu una adresa de felicitare pentru conclusiunea adusa, de a stramutá capital'a de la Florenti'a la Rom'a. — Guvernulu a prezentatu unu nouu proiectu de lege despre convertirea detoriei flotante de statu in bunuri, retragundu totu-odata proiectulu de mai inaintea relativu la stergerea detoriei flotante.

Havre, 11. febr. Scirile d'in departementulu Eure spunu, că prusii continua a face recuistiuni.

Bordeaux, 12. febr. Diariulu „Patrie“ d'in Parisu afirma, că Bismarck e forte irritatu a suprà resultatulu alegeriloru d'in Parisu, ce se crede a fi republicanu, si amenintia cu intrarea in Parisu. D'in acésta cauza Favre a fostu sambeta de nouu in Versaili'a.

Brussell'a, 12. febr. Generalulu Leflo a sositu in Bordeaux si a primitu ministeriulu de resbelu. — „Indépedance belge“ privesce alegerile de pacinice, inse totodata si de conservative. „Etoile belge“ vede in alegeri dorinti'a generala pentru pace.

Bordeaux, 12. febr. Guvernulu a ordonatú assentarea neaménata a clasei de etate d'in 1871. Prusii impusera cetáti Rouen una contributiune de resbelu in suma de 6 milioane franci.

Londonu, 12. febr. „Daily Telegraf“ comunica: Truppele nemtiesci voru intrá in Parisu in 19. l. c; imperatulu va residiá in Tuillerie séu in Elysee pàna in 22. febr. — Principele Fridericu Carolu se reinterce la armat'a sa. — Changarnier si principele Joinville au sositu in Bordeaux.

Viena, 13. febr. „Correspondinti'a austriaca“ comunica: Brigadierulu Ivanovich si statulu lui plecara ieri nopte, cu vaporulu de resbelu „Taurus“ d'in Ragusa spre Cattaro, de ora-ce in urm'a sciriloru venite despre conflicte intre muntengrini, turci si austriaci in gurele de la Cattaro e neincunguratu de lipta presinti'a comandantelu pentru ore-si cari mesure militare ce aru deveni necesarie.

Versaili'a, 13. febr. Se vorbesce, că inainte de ratificarea conventiunii de pace se va conchiamá unu congresu european, in care, precum se vede d'in evenimentele de pàna acum'a, se va transformá chart'a Europei.

Bordeaux, 13. febr. Ieri avú locu prim'a siedintia a adunării nationale, la carea participara aproape la 300 deputati. Presedintele de etate Benoit Dazy propune constituirea fara aménare a adunării. — Arago spune, că resultatulu alegeriloru d'in 30 departemente, si cu deosebire alu alegeriloru d'in Parisu si d'in departementele ocupate, nu este inca cunoscutu. — Adunarea decide constituirea neaménata si numesce patru secretari. Siedinti'a proxima se va tiené asta-di.

Brussell'a, 13. febr. Calatorii d'in Parisu constata, că list'a republicaniloru a fostu in majoritate. — Una scire d'in Versaili'a confirma prolongarea armistitiului pàna la 28. febr.

Strassburg, 13. febr. D'in Versaili'a s'a datu ordinu de a se face despusetiuni pentru transporturi considerabile de truppe spre Germani'a. — Comunicatiunea personala cu Parisulu nu este inca restituita pre deplinu.

Berolinu, 13. febr. Correspondintiele d'in Versaili'a comunica: Imperatulu se reinterce cu inceputulu lui martiu la Berolinu, pentru ca să deschida in persona senatulu imperialu. Comandele militare remanu in Franci'a pàna la terminarea resbelului — Parisulu platí contributiunea (200 milioane) in 11. febr. Dupa art. 1 d'in conventiunea de armistitiu, departementele Iura, Doubs si Cote d'Or se afla inca totu in stare de asediin.

Berolinu, 13. febr. Pàna acum'a aparura 193 liste, cari constata, că perderile totale facu: 3791 officieri morti, raniti si perduti, si 85.173 fetiori.

Bordeaux, 14. febr. Se díce că Gambetta e reu morbosu; n'a participatu la adunarea nationala.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.